

UGESKRIFT FOR LÆGER



Udgivet af Lægeforeningen
Journal of The Danish Medical Association
www.ugeskriftet.dk

ICMJE

Glossary of terms* (Ordlister)

*) ICMJE benytter engelsk som universelt dokumentationssprog; dette er en oversættelse af et dokument, der blev forfattet på og er tilgængeligt på engelsk.

1. CONFLICT OF INTEREST (INTERESSEKONFLIKT)

Foreligger, når en forfatter (eller forfatterens institution), bedømmer eller redaktør har finansielle eller personlige relationer, som kan påvirke (bias) hans eller hendes handlinger (disse relationer er også kendt som dobbeltforpligtelser, konkurrerende interesser eller konkurrerende loyalitet). Disse relationer varierer fra at være ubetydelige til at have et stort potentiale for at påvirke dømmekraften. Ikke alle relationer udgør en sand interessekonflikt. På den anden side kan potentialet for en interessekonflikt være til stede, uanset om den pågældende mener, at relationen påvirker hans eller hendes videnskabelige dømmekraft eller ej. Finansielle relationer (såsom beskæftigelse, konsulentvirksomhed, aktieejerskab, honorarer og betalt ekspertudsagn) er de interessekonflikter, der er lettest at identificere, og dem, der mest sandsynligt kan undergrave tidsskriftets, forfatternes og selve videnskabens troværdighed.

Imidlertid kan der opstå konflikter af andre årsager, såsom personlige relationer, akademisk konkurrence og intellektuel passion. Med henblik på offentliggørelse bør udtrykket »konkurrerende interesse« betragtes som synonymt med interessekonflikt.

2. AUTHOR (FORFATTER)

En person, der har ydet et væsentligt intellektuelt bidrag til et indsendt manuskript og offentligt tager ansvar for indholdet. Et væsentligt bidrag omfatter alle de følgende: 1) konceptualisering og design af undersøgelsen og/eller indsamling af data og/eller analyse og fortolkning af data, 2) udarbejdelse og/eller kritisk revision af manuskriptet og 3) endelig godkendelse af den version, der skal offentliggøres. (I modsætning hertil er en *bidragyder* en person, der har deltaget i en eller flere, men ikke alle, af de ovennævnte aktiviteter. Faktisk er alle forfattere bidragydere, men ikke alle bidragydere er forfattere.)

3. CORRESPONDING AUTHOR (KORRESPONDANCEANSVARLIG FORFATTER)

Også kendt som medforfatterrepræsentant; den forfatter, der er den primære kontaktperson for redaktionen i alle spørgsmål vedrørende et indsendt manuskript. Når det er relevant, er det den korrespondanceansvarlige forfatters ansvar at dele alle meddelelser fra redaktionen med de øvrige forfattere af det indsendte manuskript. Den korrespondanceansvarlige fungerer også som læsernes primære kontaktperson efter offentliggørelsen.

4. SUBMITTED FOR PUBLICATION (INDSENDT TIL OFFENTLIGGØRELSE)

Når en artikel er modtaget af en videnskabelig publikation. Indsendelsestidspunktet kan variere fra tidsskrift til tidsskrift; for nogle er det, når en forfatter har modtaget en bekræftelse, for andre er det, når artiklen er modtaget på tidsskriftets kontor.

5. CONCEPTION OF RESEARCH OR STUDY (KONCEPTUALISERING AF FORSKNING ELLER STUDIER)

Formulering af ideen, tesen eller spørgsmål, der skal undersøges systematisk.

6. DIRECT RESOURCES (DIREKTE RESURSER)

Resurser, som er opnået i ens eget navn. Det kan dreje sig om penge, infrastruktur, personale eller bidrag i naturalier.

7. INDIRECT RESOURCES (INDIREKTE RESURSER)

Resurser, som er opnået via eller fra ens institution (i modsætning til i ens eget navn). Det kan dreje sig om penge, infrastruktur, personale eller bidrag i naturalier.

8. INSTITUTION (INSTITUTION)

Organisation såsom – men ikke begrænset til – et universitet, et hospital, en klinik eller et biomedicinsk forskningscenter, der formidler tjenesteydelser til offentligheden.

9. FINANCIAL ACTIVITIES (FINANSIELLE AKTIVITETER)

Aktiviteter, der vedrører ens finanser (pengesager).

10. THIRD-PARTY (TREDJEPART)

Person eller enhed (organisation, offentlig myndighed, offentlig institution, virksomhed mv.), som ikke er direkte involveret i en transaktion/aftale mellem to væsentlige parter, men som alligevel kan have forskellige interesser (økonomiske, juridiske osv.) på spil i denne transaktion/aftale.

11. SOURCES OF REVENUE (INDTÆGTSKILDER)

Indtægtskilder og/eller finansieringskilder såsom dem, der kræves for at finansiere et forskningsprojekt eller en undersøgelse (bevillinger, sponsorater, donationer osv.).

12. SPONSORING RESEARCH (FORSKNINGSSPONSORERING)

En person eller enhed (organisation, offentlig myndighed, offentlig institution, virksomhed mv.), som bidrager til dannelse og/eller formidling af ny viden ved at sikre, at de relevante aftaler for finansiering, igangsætning, ledelse/styring, overvågning og rapportering af et forskningsprojekt eller en undersøgelse er på plads ved på forhånd at give tilsagn om pengebidrag og/eller levering af varer, tjenesteydelser, og/eller andre resurser. Sponsor udfører ikke forskningsarbejdet eller studiet, men er altid en interesserent.

13. RELEVANT RELATIONSHIP (RELEVANTE FORHOLD)

Forbindelse eller tilknytning, der er væsentlig nok, til at det har en potentiel indflydelse på den pågældende sag.

14. REVIEWER (BEDØMMER)

Person, som læser indsendte manuskripter og bedømmer deres egnethed til publicering i et tidsskrift. Bedømmere er også en del af peer review-processen i bedømmelsen af bevillinger og priser.

15. GRANTS (BEVILLINGER)

En finansiel bistandsmekanisme, der tilvejebringer monetær støtte, ejendom eller begge dele til en støtteberettiget person, en gruppe af mennesker (f.eks. en forskergruppe) eller en anden en-

hed (f.eks. et forskningsinstitut), så der kan udføres et godkendt forskningsprojekt eller studie.

16. CONSULTANCY (RÅDGIVNING)

Den praksis at give ekspertviden og/eller rådgivning (som konsulent) inden for sit bestemte ekspertiseområde. Konsulenten har udelukkende en rådgivende funktion og er normalt ikke ansvarlig for resultatet af rådgivningen.

17. BOARD MEMBERSHIP (BESTYRELSESMEDLEMSKAB)

Den tilstand at være et valgt eller udpeget medlem af et specielt oprettet administrativt organ (bestyrelsen) med tilsynsbeføjelser i en organisation. Mens det oftest blot kaldes »bestyrelsen«, har dette organ til tider et andet navn, såsom bestyrelse i et aktieselskab, fondsbestyrelse, offentlig bestyrelse, direktion i en offentlig virksomhed eller direktion i en privat virksomhed.

18. EXPERT TESTIMONY (EKSPERTUDSAGN)

Udsagn givet i relation til et videnskabeligt, teknisk eller fagligt anliggende af en ekspert (dvs. en person, der har kvalifikationer til at udtale sig autoritativt om sagen i kraft af hans eller hendes specielle teoretiske og praktiske uddannelse, viden, færdigheder, eller erfaring/kendskab til sagen) – kort sagt »fungerer som et ekspertvidne« (også kendt som professionelt vidne). Ekspertudsagn omfatter at sørge for, at der foreligger en skriftlig rapport (især når denne rapport, efter bestemmelse eller sædvane, vil blive delt med modparten, at give vidneudsagn eller på anden måde give oplysninger eller vidne under ed).

19. PATENT (PATENT)

Eneret, der gives af regeringen, til at en opfinder (eller hans eller hendes befuldmægtigede) gør brug af hans eller hendes opfindelse (produkt, proces eller design) i en bestemt tid, som regel 20 år, til gengæld for en offentliggørelse af opfindelsen.

20. STOCKS (AKTIER)

Aktier, egenkapital eller stamaktier, som giver indehaverne (»aktionærerne«) ret til ejerskabsrenter i en virksomhed og udgør et forholdsmæssigt krav på dens aktiver og overskud. Ejerskab i selskabet bestemmes af det antal aktier, som en person ejer, divideret med det samlede antal udstedte aktier.

21. ROYALTIES (ROYALTIES)

Brugsbaserede betalinger til indehaveren af en rettighed, herunder, men ikke begrænset til, et patent, en ophavsret, et registreret varemærke eller firmanavn, registreret design såvel som handels- og forretningshemmeligheder og/eller knowhow, for muligheden for at anvende denne rettighed. Størrelsen af betalingen er normalt en procentdel af de indtægter, der er opnået ved anvendelse af den pågældende rettighed.

22. SPEAKER'S BUREAU (FOREDRAGSVIRKSOMHED)

At fungere som industrilønnet talsmand ved medicinsk efteruddannelse og/eller andre uddannelsesmæssige arrangementer og

aktiviteter, når den betalende virksomhed har den kontraktlige ret til at diktere eller kontrollere indholdet af den talendes præsentation eller tale, og/eller virksomheden udarbejder dias eller præsentationsmateriale og har den endelige godkendelse af redigeringer og det endelige indhold, og/eller taleren forventes at fungere som virksomhedens agent eller talsmand med det formål at udbrede virksomheds- eller produktinformation.

KONTAKTPERSON: Videnskabelig redaktør Jacob Rosenberg.
E-mail: jacob.rosenberg@dadlnet.dk